

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 13. jūnija noteikumos Nr. 210 "Statistisko datu par finansiālo stāvokli (1-FP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi"" anotācija

Nosaukums	Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 13. jūnija noteikumos Nr. 210 "Statistisko datu par finansiālo stāvokli (1-FP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi"
Dokumenta veids	Noteikumi
Izdošanas pamatojums	Latvijas Bankas likuma 63. panta otrā daļa un 68. panta trešā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas noteikumu projektu "Grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 13. jūnija noteikumos Nr. 210 "Statistisko datu par finansiālo stāvokli (1-FP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi"" (turpmāk – Noteikumu grozījumu projekts) tiks veikti grozījumi Latvijas Bankas 2022. gada 13. jūnija noteikumos Nr. 210 "Statistisko datu par finansiālo stāvokli (1-FP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi).</p> <p>Statistiskie dati par finansiālo stāvokli ir nepieciešami Latvijas Bankas uzdevumu veikšanai, t. sk. lai sagatavotu maksājumu bilances, starptautisko investīciju bilances, tiešo investīciju, ārējā parāda, finanšu kontu un citu finanšu starpnieku statistiku atbilstoši prasībām, kas noteiktas Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 12. janvāra Regulā (EK) Nr. 184/2005 par Kopienas statistiku attiecībā uz maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, Eiropas Centrālās bankas 2011. gada 9. decembra Pamatnostādnē par Eiropas Centrālās bankas prasībām attiecībā uz statistikas pārskatiem ārējās statistikas jomā (pārstrādāta versija) (ECB/2011/23), Eiropas Centrālās bankas 2013. gada 25. jūlija Pamatnostādnē par Eiropas Centrālās bankas statistikas pārskatu sniegšanas prasībām ceturkšņa finanšu pārskatu jomā (pārstrādāta versija) (ECB/2013/24) un Eiropas Centrālās bankas 2021. gada 26. marta Pamatnostādnē par statistisko informāciju, kas jāsniedz par finanšu starpniekiem, kuri nav monetārās finanšu iestādes (ECB/2021/12), un veiktu finanšu stabilitātes analīzi.</p> <p>Noteikumu grozījumu projekts izstrādāts ar mērķi optimizēt statistisko datu sniegšanas slogu atsevišķām statistisko datu sniedzēju grupām, ievērojot to nozīmīgumu attiecīgajā tautsaimniecības segmentā. Vienlaikus izvērtēta saskaņā ar Noteikumiem vācamo statistisko datu izmantošana maksājumu bilances statistikas vai kādas citas statistikas sagatavošanā, kā arī tādu administratīvo datu avotu pieejamība, kuri pārbaudīti un daļēji ļauj veikt alternatīvu novērtējumu, neprasot statistisko datu</p>

sniedzējiem sniegt attiecīgos Noteikumos paredzētos datus, kuri iegūstami no administratīvajiem datu avotiem.

Noteikumu grozījumu projekts sagatavots, pamatojoties uz Latvijas Bankas likuma 63. panta otro daļu, kas paredz Latvijas Bankai tiesības noteikt statistisko datu sagatavošanas un iesniegšanas prasības un kārtību un iesniegšanas termiņu, kā arī personas, kurām ir pienākums iesniegt Latvijas Bankas uzdevumu izpildes nodrošināšanai nepieciešamos statistiskos datus, un 68. panta trešo daļu, kas paredz Latvijas Bankai tiesības noteikt statistisko datu glabāšanas ilgumu.

Noteikumu grozījumu projektā ietvertās būtiskākās Noteikumu pārmaiņas:

- 1) norāde, uz kāda likuma pamata izdoti Noteikumi, papildināta ar atsauci uz Latvijas Bankas likuma 68. panta trešo daļu, kas paredz Latvijas Bankai tiesības noteikt statistisko datu glabāšanas ilgumu;
- 2) izveidots jauns Noteikumu 1.¹ pielikums "Finansiālā stāvokļa saīsinātais ceturkšņa pārskats (1-FP_S);
- 3) izveidots jauns Noteikumu 1.² pielikums "Informācija no peļņas vai zaudējumu aprēķina (1-FP_PZA)";
- 4) veikti grozījumi Noteikumu 9. punktā, nosakot, ka statistisko datu sniedzējs, kas atbilst Noteikumu 8.1. apakšpunkta kritērijiem un kam piešķirts Noteikumu 8.2. apakšpunktā minētais kods 6491, 6492 vai 6499, statistiskos datus sagatavo atbilstoši Noteikumu grozījumu projekta 1. pielikumam "Finansiālā stāvokļa ceturkšņa pārskats (1-FP)" un jaunajam Noteikumu 1.² pielikumam "Informācija no peļņas vai zaudējumu aprēķina (1-FP_PZA)";
- 5) Noteikumi papildināti ar 9.¹ punktu, kas paredz, ka statistisko datu sniedzējs, kas atbilst Noteikumu 8.1. apakšpunkta kritērijiem un kam piešķirts Noteikumu 8.2. apakšpunktā minētais kods 6420, 6430, 6611, 6612, 6619, 6621, 6622, 6629, 6630 vai 7010, statistiskos datus sagatavo atbilstoši abiem minētajiem jaunajiem Noteikumu pielikumiem par katru pārskata ceturksni un iesniedz Latvijas Bankai līdz tā mēneša 25. datumam, kurš seko pēc attiecīgā pārskata ceturkšņa beigām;
- 6) izslēgta iespēja statistiskos datus iesniegt papīra dokumenta veidā;
- 7) ņemot vērā, ka 1. pielikums "Finansiālā stāvokļa ceturkšņa pārskats (1-FP)" izteikts jaunā redakcijā un tajā svītrotā 2. daļas "Atsevišķu bilances pārskata pozīciju izvērsums" aile "Aizdevuma mērķa kods", attiecīgi svītrots Noteikumu 11.6. apakšpunkts;

	<p>8) ņemot vērā, ka 1. pielikums "Finansiālā stāvokļa ceturkšņa pārskats (1-FP)" izteikts jaunā redakcijā un tajā svītrotā 1.3. daļa "Ārpusbilances pozīcijas", attiecīgi svītrots Noteikumu 18. punkts un 19. punkts;</p> <p>9) Noteikumu pārejas noteikumi papildināti ar 23. punktu, kas paredz, ka statistiskajiem datiem par 2023. gada 4. ceturksni piemēro Noteikumus redakcijā, kas bija spēkā līdz 2023. gada 31. decembrim, un šajā punktā minētos statistiskos datus iesniedz Latvijas Bankai līdz 2024. gada 25. janvārim;</p> <p>10) 1. pielikums "Finansiālā stāvokļa ceturkšņa pārskats (1-FP)" izteikts jaunā redakcijā; pēc būtības tajā veiktas šādas pārmaiņas:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) svītrotas pozīciju "Aizdevumu pamatsumma" (rindas kods 10510), "Uzkrātie procenti par aizdevumiem" (rindas kods 10520), "Aizņēmumu pamatsumma" (rindas kods 21010) un "Uzkrātie procenti par aizņēmumiem" (rindas kods 21020) norādīšanai izmantotās rindas; b) svītrotas pozīcijas "Kotētās akcijas" apakšpozīcijas "Rezidenti" (attiecīgie rindas kodi 10711), pozīcijas "Nekotētās akcijas" apakšpozīcijas "Rezidenti" (attiecīgie rindas kodi 10811), pozīcijas "Cita līdzdalība sabiedrību kapitālā" apakšpozīcijas "Rezidenti" (attiecīgie rindas kodi 10911) un pozīcijas "Neiemaksātās daļas sabiedrības kapitālā" apakšpozīcijas "Rezidenti" (attiecīgie rindas kodi 11111) darījuma partnera sektora koda norādīšanai izmantotās rindas, jo iespējams veikt alternatīvu novērtējumu, izmantojot administratīvos datu avotus; c) svītrotā 1.3. daļa "Ārpusbilances pozīcijas"; d) 2. daļā "Atsevišķu bilances pārskata pozīciju izvērsums" svītrotā aile "Aizdevuma mērķa kods"; e) 2. daļā "Atsevišķu bilances pārskata pozīciju izvērsums" aile "Darījuma partnera sektora kods" papildināta ar simbolu "x" apakšpozīciju "Nerezidenti, tiešie investori", "Nerezidenti, ārvalstu māsas uzņēmumi" un "Nerezidenti, tiešo investīciju uzņēmumi" darījuma partnera sektora koda norādīšanai izmantotajām rindām (attiecīgie rindas kodi 40121, 40131, 40141, 50121, 50131 un 50141); f) svītrotā 3. daļa "Informācija no peļņas vai zaudējumu aprēķina"; <p>9) 2. pielikumā "Izmantotie kodi" svītrotas visas rindas, kurās ietverti aizdevuma mērķa kodi.</p>
--	---

	<p>Vienlaikus Noteikumu grozījumu projekts ietver tehniska rakstura precizējumus, kas neietekmē statistisko datu sagatavošanas un iesniegšanas apjomu un kārtību.</p> <p>Informācija par uzrādāmajiem valstu kodiem pieejama tīmekļvietnē https://www.iso.org/iso-3166-country-codes.html. Informācija par uzrādāmajiem valūtu kodiem pieejama tīmekļvietnē https://www.xe.com/currency/.</p>
<p>Leģitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu grozījumu projekta leģitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana. Konkrēti, leģitīmais mērķis – sabiedrības labklājība – tiek sasniegts, īstenojot statistisko datu vākšanu un to izmantošanu apkopotā veidā statistikas sagatavošanai un finanšu stabilitātes analīzei. Tādējādi ar kvalitatīvākiem statistiskajiem datiem tiek nodrošināti datu lietotāji un lēmumu pieņēmēji, kuri var vairot sabiedrības labklājību, pieņemot kvalitatīvākus, pamatotākus un uz datiem balstītus lēmumus, vienlaikus kvalitatīvāki un detalizētāki statistiskie dati finanšu stabilitātes un tautsaimniecības dinamisko pārmaiņu analīzei paaugstina kopējo sabiedrības labklājības līmeni. Savukārt, leģitīmais mērķis – citu personu tiesību aizsardzība – tiek sasniegts, statistisko datu apstrādi veicot tādā veidā, kas nodrošina to konfidencialitāti un attiecīgi aizsargā statistisko datu sniedzēju tiesības un tiesiskās intereses.</p> <p>Atbilstoši Padomes 1998. gada 23. novembra Regulas Nr. 2533/98 par statistikas informācijas vākšanu, ko veic Eiropas Centrālā banka (turpmāk – Regula Nr. 2533/98), 18. apsvērumam konfidenciāla statistikas informācija, kas Eiropas Centrālajai bankai un valstu centrālajām bankām jāiegūst, lai izpildītu Eiropas Centrālās bankas uzdevumus, ir jāaizsargā, lai iegūtu un saglabātu statistisko datu sniedzēju uzticēšanos.</p> <p>Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt statistisko datu sniedzēju uzticēšanos Latvijas Bankai, Latvijas Banka statistiskos datus izmanto tikai Latvijas Bankas likumā noteikto Latvijas Bankas uzdevumu izpildei, t. sk. to uzdevumu izpildei, kuri saistīti ar Latvijas Bankas darbību Eiropas Centrālo banku sistēmā.</p> <p>Saskaņā ar Regulas Nr. 2533/98 8. panta 3. punktā noteikto Eiropas Centrālo banku sistēmas dalībniecēm ir jāveic visi vajadzīgie normatīvie, administratīvie, tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai nodrošinātu konfidenciālas statistikas informācijas fizisko un loģisko aizsardzību.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Latvijas Banka statistiskos datus par finansiālo stāvokli izmanto, lai izpildītu Latvijas Bankas likumā noteiktos Latvijas Bankas uzdevumus, t. sk. tos uzdevumus, kuri saistīti ar Latvijas Bankas darbību Eiropas Centrālo banku</p>

sistēmā. Attiecīgi, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 12. janvāra Regulas (EK) Nr. 184/2005 par Kopienas statistiku attiecībā uz maksājumu bilanci, starptautisko pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, Eiropas Centrālās bankas 2011. gada 9. decembra Pamatnostādnes par Eiropas Centrālās bankas prasībām attiecībā uz statistikas pārskatiem ārējās statistikas jomā (pārstrādātā versija) (ECB/2011/23), Eiropas Centrālās bankas 2013. gada 25. jūlija Pamatnostādnes par Eiropas Centrālās bankas statistikas pārskatu sniegšanas prasībām ceturkšņa finanšu pārskatu jomā (pārstrādātā versija) (ECB/2013/24) un Eiropas Centrālās bankas 2021. gada 26. marta Pamatnostādnes par statistisko informāciju, kas jāsniedz par finanšu starpniekiem, kuri nav monetārās finanšu iestādes (ECB/2021/12), prasības, Latvijas Banka vāc statistiskos datus par finansiālo stāvokli no Latvijā reģistrētām komercsabiedrībām un citās valstīs reģistrētu komercsabiedrību filiālēm Latvijā, kuras atbilst Noteikumu 8.1. un 8.2. apakšpunktā noteiktajiem kritērijiem, proti, minētās komercsabiedrības vai to filiāles, kas reģistrētas Latvijā, kuras Centrālās statistikas pārvaldes uzturētajā institucionālo sektoru sarakstā iekļautas apakšsektoros "Citi finanšu starpnieki, izņemot apdrošināšanas sabiedrības un pensiju fondus", "Finanšu palīgsabiedrības" vai "Piesaistošās finanšu iestādes un naudas aizdevēji" un kurām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulu (EK) Nr. 1893/2006, ar ko izveido NACE 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām, ir piešķirts kods 6420, 6430, 6491, 6492, 6499, 6611, 6612, 6619, 6621, 6622, 6629, 6630 vai 7010, ja tām nav pienākuma pārskatā iekļaujamus datus iesniegt saskaņā ar finanšu tirgus dalībnieku uzraudzību regulējošajiem tiesību aktiem.

Noteikumu grozījumu projekts papildinās Noteikumus, statistisko datu sniedzēju loku sadalot divās daļās atkarībā no tā, vai statistisko datu sniedzēju saimnieciskās darbība ietver kreditēšanas darbības (finanšu nomu, citus kreditēšanas pakalpojumus, citur neklasificētas finanšu pakalpojumu darbības, izņemot apdrošināšanu un pensiju uzkrāšanu), kā arī atbilstīgi samazinot statistisko datu iesniegšanas prasības visiem statistisko datu sniedzējiem.

Statistisko datu sniedzēji, kas atbilst saskaņā ar Noteikumu grozījumu projektu grozītajā Noteikumu 9. punktā minētajiem kritērijiem sniegs statistiskos datus saskaņā ar Noteikumu 1. pielikumu "Finansiālā stāvokļa ceturkšņa

	<p>pārskats (1-FP)", kas ar Noteikumu grozījumu projektu tiek izteikts jaunā redakcijā, un Noteikumu jauno 1.² pielikumu "Informācija no peļņas vai zaudējumu aprēķina (1-FP_PZA)". Saskaņā ar 1. pielikumu "Finansiālā stāvokļa ceturkšņa pārskats (1-FP)" sniedzamo statistisko datu apjoms samazināts, kā norādīts šīs anotācijas sadaļas "Mērķis un būtība" 8. punktā. Noteikumu jaunais 1.² pielikums "Informācija no peļņas vai zaudējumu aprēķina (1-FP_PZA)" aizstās Noteikumu esošā 1. pielikuma "Finansiālā stāvokļa ceturkšņa pārskats (1-FP)" 3. daļu "Informācija no peļņas vai zaudējumu aprēķina".</p> <p>Statistisko datu sniedzēji, kas atbilst Noteikumu grozījumu projektā ietvertā Noteikumu 9.¹ punktā minētajiem kritērijiem, sniegs statistiskos datus saskaņā ar Noteikumu jauno 1.¹ pielikumu "Finansiālā stāvokļa saīsinātais ceturkšņa pārskats (1-FP_S)", kurš atšķirībā no jaunā redakcijā izteiktā Noteikumu 1. pielikuma "Finansiālā stāvokļa ceturkšņa pārskats (1-FP)" neparedz detalizētu statistisko datu sniegšanu par aizdevumiem un aizņēmumiem, un Noteikumu jauno 1.² pielikumu "Informācija no peļņas vai zaudējumu aprēķina (1-FP_PZA)", kurš aizstās Noteikumu esošā 1. pielikuma "Finansiālā stāvokļa ceturkšņa pārskats (1-FP)" 3. daļu "Informācija no peļņas vai zaudējumu aprēķina".</p> <p>Ievērojot minēto, Noteikumu grozījumu projekta prasības ir samērīgas un pēc būtības samazina statistisko datu par finansiālo stāvokli sniegšanas prasības un kārtību. Vienlaikus jāatzīmē, ka Noteikumu grozījumu projektā noteiktos statistiskos datus nav iespējams iegūt citā adekvātā veidā, lai nodrošinātu Latvijas Bankai ar normatīvajiem aktiem noteikto pienākumu izpildi līdzvērtīgā kvalitātē. Savukārt iespējamais privātpersonas tiesību ierobežojums ir nesalīdzināmi mazāks par ieguvumu sabiedrībai kopumā, ko sniedz statistisko datu apkopošanā iegūtie rezultāti un novērtējumi.</p>
Spēkā stāšanās	2024. gada 1. janvāris
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Noteikumu grozījumu projekta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un/vai izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	Noteikumu grozījumu projekts samazinās administratīvo slogu statistisko datu sniedzējiem.
Saistītie dokumenti	Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku" un Latvijas Bankas 2022. gada 12. septembra noteikumi Nr. 218 "Statistisko datu par kredītiestāžu un citu monetāro finanšu iestāžu finansiālo stāvokli (MBP) sagatavošanas un iesniegšanas noteikumi".

Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Normatīvā akta projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu grozījumu projekts tika publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", un līdz 2023. gada 10. decembrim par to bija iespējama sabiedrības līdzdalība. Vienlaikus par Noteikumu grozījumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tika informēta Latvijas Finanšu nozares asociācija, biedrība "FinTech Latvija Asociācija" un Centrālā statistikas pārvalde.
Saskaņošanas rezultāti	Sabiedrības līdzdalības rezultātā par Noteikumu grozījumu projektu saņemti ieteikumi no Centrālās statistikas pārvaldes. Latvijas Finanšu nozares asociācijas pārstāvis 2023. gada 8. decembrī rakstveidā apstiprināja, ka asociācijai un tās pārstāvētajiem finanšu tirgus dalībniekiem nav iebildumu par Noteikumu grozījumu projektu. Noteikumu grozījumu projekts ir precizēts atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes ieteikumiem.